

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sot Uyt De Mauw Dat is Arent Montanus.

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1670

Tot Den Leser.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71506)

3

TOT DEN
LESER.

TIs nu meer als twee jaren gheleden dat ick
Arendt Montanus, *Geuschen* Predikant van
Schoonhoven, voor een nieuw-jaer toe-ghesonden
ende op't hooft ghesedt hebbe een *Sots-caproen*,
een seker schrift van my soo ghenoeemt, ter oor-
saeke van des voorseyden *Arendts* sotte grillen'en
mallicheden die hy in sijne schriften laet blijcken :
Hy hadde nu twee jaeren onder dese kap sitten
proncken stom ende mondeloos; ick en twijffelde
niet ofte hadde nu allenskens sijne verdraeyde sin-
nen by een gheraep: maer siet, nu onlancx in 't
jaer 1669. heeft den *Sot* wederom beginnen *uyt de*
mauwe te kijken in een seker boeck door hem ge-
geven in 't licht, met dit opschrift, *Ghesantschappen*
den de Kaisaren van Japan, in het welck hy noch
meer zinnen *byster holt*, (om sijneygen woorden
te ghebruycken) als oyt te voren: Ick hadde hem
ghewaerschouwt dat hy gheene naetkte beelden
van vrouw-persoonen in sijne schriften behoorde
te stellen, ghelijck hy ghedaen hadde in sijn schrift
genoeemt *verradersche moordē des Pausdoms. Pag. 261.*
veel min overspelen oft hoereryen onbeschaemde-
lijck uyt drucken, ghelijck hy in 't voorseyde schrift
hadde ghedaen *Pag. 224.* daer-en-boven, dat hy
soo onbeschaemt noch dertel niet en moest wesen
in sijne maniere van spreken, alles dienende tot
groote ontstichtinghe ende beklacghelijcke verer-
gernisse

ghernisse der jonckheyt ende andere teere gemoe-
 derē, jae strafbaer door het werelick Recht, na-
 melijk in eenen persoon die sich uyt-gheeft voor
 een Predikant van het woort Godts, overvlocht
 een ander moest voorgaen tot goet. Doch wat
 heeft dit ghebaet? *de Sorten*, seght den wijfen-
 man, *Prov. 1. v. 7. versmaeden de wijsheyt en leern-*
ghen: want inde plaetse van sich te beteren, komt
 hy wederom in sijne *Japansche Ghesantschappen* Pag.
 96. te voorschijn met twee naeckte perloonen,
 om uyt te drucken, soo hy seght, *enige Japansche*
Paepen, daer hy nochtans, niet een enckel woort
 in sijn schrift en vermaent van haer naekt loo-
 pen: Waer toe dan dese paepen soo uyt-ghe-
 druckt? ofte indien-se met'er daet naekt loo-
 pen, wat noot dit voor de ooghen te stellen? was
 het niet meer als ghenoech dit uyt te drucken met
 woorden, daer andersins stoffe ghenoech was om
 andere treffelicke printen te maecten? maer het
 ghene niet min onbeschaemt, is Pag. 337. wilt hy
 betoonē *hoe trots ende manhaftigh de Japansche taal is*,
 tot dien eynde stelt hy voor verscheyde spreucken
 inde ghomeyne saemen-spraecken gebruyckelijck,
 als, *gheeft een keers, kom hier, ick brengt u, hoe veel*
daer voor? waer wilt ghy gaen? &c. dat is al-te-mael
 wel, maer daetelijck kijckt den sot uyt de man, ende
 gaet me daer tusschen voeyeren dit *Japansch* woor-
 deken *Bobbo*, 't welck ick om der eerbachtheyt wil-
 niet en durve stellen in 't *Duytsch*: want dit woort
 is soodaenigh dat goede meesters en ouders daer-
 gaens vermijt zijn dit uyt te spreken voor d'ooren
 der jonckheydt, dese is boos ghenoech uyt'er na-
 se, t'en is niet van noode dat-se opgeprickt en
 doot

door andere, naemelijck Predikanten, noch meer bedorven wordt. Immers wat was het van noodde juyft dit woordeken uyt te drucken, daer het nergens te passe en kan komen als inde ghefchappen van soodaenighe menschen die gheeneschaemte en hebben? wat kand'er derhalven onbeschaemder bedacht worden als de beschrijvinghe van eenen *Priapus*, van *Arendt* nederghestelt fol. 130? wederom de uytwerckinghe van het stecken der scordioenen fol. 278. precis in't midden van 't bladt? *Arendt* verstaet wel waer dat ick henen wil. Wat sal ick segghen? Den mondt spreekt uyt d'overloedigheyt des ghemoets, ofte ghelijck ons nederduytsch spreek-woort mede-brenghet: *Het vas gheeft uyt dat het in heeft.* Dit zijn de begintelen van de nieuwe sottigheyt van onsen lanck gekaptoenden *Arendt Montanus*, laet ons nu voortgaen, ende sijne raes-bolleryen splitten in deelen.